

REKTOR KATOLICKIEGO UNIWERSYTETU LUBELSKIEGO

Drogi Stefanie,

Ilekcję się zastanawiam nad Twoim posługiwaniem w szukaniu prawdy, tylekroć dostrzegam, że siła samej prawdy, piękna i szlachetności leży w jej zdolności przyciągania ku sobie, a nie zniewalaniu ku niej, nie w administracyjnych zarządzeniach ani też nagrodach i uznaniu.

— Przypominam sobie pierwsze dni powojenne w Krakowie, gdy po pozornie spokojnym życiu w Szczawnicy, a w gruncie rzeczy napiętej służbie w Armii Krajowej, z nie mniejszą energią i zapałem oddałeś się służbie Filozofii, będącej podstawą racjonalnego poglądu na świat i duchowej otwartości człowieka. Twoje wykłady w Uniwersytecie Jagiellońskim, w Sali Kopernikańskiej, były wydarzeniem dla Krakowa. Ukazywałeś wówczas słuchaczom w zatłoczonej sali i korytarzach wartość poznania teoretycznego, rozumienie bytu analogicznego, porządek i Początkodawcę tego porządku.

Po latach strasznej wojny i niszczącej wszelkie przejawy naszej kultury okupacji Twoje wykłady i prace stanowiły wezwanie do powrotu na pole kultury i wiecznych ludzkich wartości. Twoje zaangażowanie się w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim wiązało się z utworzeniem Wydziału Filozoficznego. Mieliliśmy szczęście i zgromadzić wybitnych myślicieli, i utworzyć zespół ludzi — profesorów i studentów — rozumiejących się, bardzo oddanych sprawie filozofii. Twoje wykłady i seminaria były wzorową szkołą myślenia, swobodnej i odpowiedzialnej dyskusji, a nade wszystko studiów tekstów klasyków filozofii, zwłaszcza metafizyki. Większość dzisiejszych pracowników naukowych w dziedzinie historii filozofii w Polsce u Ciebie na seminarium i w Twoim Zakładzie zdobywała i pogłębiała swe umiejętności. Gorące dyskusje, jakie prowadziliśmy z Jerzym Kalinowskim, Stanisławem Kamińskim i Karolem Wojtyłą — obecnym papieżem — były chyba kontynuacją tradycji filozofowania czasów starożytnych i średniowiecza. Żywy udział także studentów, dzisiejszych Kolegów w różnych centrach naukowych, stwarzał atmosferę wspólnoty filozoficznej, którą nazwano „lubelską szkołą filozoficzną” tak ze względu na charakter samej filozofii, jak i bardzo koleżeńskiej, przyjacielskiej atmosfery.

Gdy trzeba było, po kilkunastu latach pracy, bardziej świadomie włączyć nasz wysiłek badawczy do ogólnej kultury filozoficznej, Ty poświęciłeś się zrekonstruowaniu

myśli filozoficznej wieku XV, najmniej znanego w dziejach filozofii. Twoje ogromne dzieło życia — Dzieje filozofii europejskiej XV wieku — oprócz wartości ogólnopoznawczych ma dla naszej narodowej kultury również znaczenie szczególne: pozwala dostrzec prądy i prace prężnego wówczas Uniwersytetu Krakowskiego oraz dorobek nauki Kopernika, Pawła Włodkowica, znaczenie pierwszej unii narodów Polski i Litwy, dzięki którym Polska stała się rzeczywistym uczestnikiem kultury świata.

Wiele innych Twoich prac (pierwsze antropologie filozoficzne!) stało się wspólnym dobrem tak wykorzystywanym, że weszły one już w nasz krwioobieg kulturowy, podobnie jak dzieła mistrzów średniowiecza, którzy nie eksponowali swych nazwisk, tylko prawdę przez siebie przedstawianą.

Dzisiaj, znużony już kierowaniem Uniwersytetu, tym jaśniej widzę doniosłość pracy naukowej i dydaktycznej, w której jako starszy Kolega przewodziłeś nam nie gromkimi wezwaniami, ale siłą Twego przykładu w umiłowaniu prawdy i przez nią służbie CZŁOWIEKOWI nie tylko dziś, ale i jutro. Bardzo Ci dziękuję od siebie, Kolegów, Uniwersytetu. A każdy, kto czyta Twoje prace i dostrzega prawdę, czuje się przez prawdę oswobodzony od tego, co nieprawda zasłania, oślepia i ubezwładnia.

Jako wyraz naszej wdzięczności przyjmij — proszę — przemyślenia, które w tym tomie składamy — rezultat wspólnych przeżyć w poszukiwaniu prawdy.

Mieczysław A. Krąpiec

Lublin, listopad 1978
w 60-lecie KUL

Na Księgę pamiątkową ku czci Profesora Dra Stefana Swieżawskiego — oprócz prezentowanych w tym tomie artykułów — składają się jeszcze następujące prace, które ze względów technicznych zostaną opublikowane w zeszytach I następnego tomu „Roczników Filozoficznych”: J. Domański. *De practicismo in philosophia saeculo XV a Polonis exulta obvio observationes*; W. Eborowicz. *Polska recepcja augustyńskiej interpretacji automatyzmu kartezjańskiego*; G. Gólski. *Problematyka istnienia w „Philosophia prima sive ontologia” Ch. Wolffa*; Z. Kałuża. *Autor „Speculum aureum”*.

Redakcja